

PM Rotel I (Dnr KS 2025/1658)

Betänkandet Snabbare bredband i hela landet – åtgärder för effektivare utbyggnad av gigabitinfrastruktur (SOU 2025:110)

Remiss från Finansdepartementet
Remisstid den 8 april 2026

Förslag till beslut

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.
Remissen besvaras med Stockholms stads yttrande, bilaga 1 till promemorian.

Föredragande borgarrådet Karin Wanngård

Sammanfattning av ärendet

Finansdepartementet har remitterat betänkandet *Snabbare bredband i hela landet – åtgärder för effektivare utbyggnad av gigabitinfrastruktur (SOU 2025:110)* till bland annat Stockholms stad för yttrande.

Betänkandet har tagits fram av Gigabitutredningen och beskriver hur svensk rätt och myndighetsorganisation bör anpassas till EU:s förordning om gigabitinfrastruktur (Gigabit Infrastructure Act, GIA). Förordningen syftar till att påskynda och minska kostnaderna för utbyggnad av fiber, 5G och annan gigabitkapabel digital infrastruktur.

De nya författningarna och de föreslagna författningsändringarna föreslås träda i kraft den 12 maj 2026. De föreslagna ändringarna i plan- och bygglagen och plan- och byggförordningen har trätt i kraft den 13 februari 2026.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret avstyrker en ordning där kommunala offentliga organ i praktiken blir skyldiga att upplåta tillträde till egen fysisk infrastruktur utan möjlighet att prioritera kommunala behov och samhällsviktiga funktioner.

Föredragande borgarrådets synpunkter

Stockholms stad motsätter sig en ordning där kommunala offentliga organ i praktiken måste ge tillträde till sin egen fysiska infrastruktur utan möjlighet att prioritera kommunala behov och samhällsviktiga funktioner. Även förslaget om att finansiera systemet genom en årlig avgift för nät som är anmälda enligt lagen om elektronisk kommunikation (LEK) avstyrks av staden. Det behövs tydligare nationell styrning av ledningsinformation, särskilt när det gäller svarstider, dataformat och informationskvalitet.

I övrigt hänvisar jag till Stockholms stads yttrande, bilaga 1 till promemorian.

Stockholm den 18 mars 2026

Karin Wanngård

Bilaga

1. Stockholms stads yttrande, dnr KS 2025/1658-3.1
2. Remiss - Betänkandet Snabbare bredband i hela landet – åtgärder för effektivare utbyggnad av gigabitinfrastruktur (SOU 2025:110), dnr KS 2025/1658-1.1

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Ärendet

Finansdepartementet har remitterat betänkandet *Snabbare bredband i hela landet – åtgärder för effektivare utbyggnad av gigabitinfrastruktur (SOU 2025:110)* till bland annat Stockholms stad för yttrande. Betänkandet har tagits fram av Gigabitutredningen och beskriver hur svensk rätt och myndighetsorganisation bör anpassas till EU:s förordning om gigabitinfrastruktur (Gigabit Infrastructure Act, GIA). Förordningen syftar till att påskynda och minska kostnaderna för utbyggnad av fiber, 5G och annan gigabitkapabel digital infrastruktur.

Utredningen föreslår att lagen (2016:534) om åtgärder för utbyggnad av bredbandsnät (utbyggnadslagen) och förordningen (2016:538) om åtgärder för utbyggnad av bredbandsnät (utbyggnadsförordningen) ska upphävas och att det i stället ska införas en ny lag med kompletterande bestämmelser till GIA och en förordning med kompletterande bestämmelser till både GIA och nämnda lag som anger ansvar, tillsyn och processer för att genomföra EU-reglerna. Förslagen ska underlätta att befintlig infrastruktur i större utsträckning kan återanvändas (exempelvis kanalisation, stolpar, master och byggnaders interna nät), att aktörer kan samordna grävarbeten och andra anläggningsarbeten samt att tillståndprocesser blir mer enhetliga, digitala och förutsägbara med tydliga tidsfrister. I utredningen föreslås även möjligheter att begränsa informationsdelning när det krävs av säkerhetsskäl eller för att skydda samhällsviktig verksamhet.

Post- och telestyrelsen (PTS) föreslås få en central roll, bland annat som ny så kallad central informationspunkt och med ansvar för vissa processer som rör samordning, tillträde och tvistlösning.

Det övergripande syftet med betänkandets förslag är att skapa bättre samordning och mer effektiva processer för utbyggnad av gigabitnät i hela landet, så att hushåll, företag och offentlig verksamhet snabbare får tillgång till robust uppkoppling med hög kapacitet.

De nya författningarna och de föreslagna författningsändringarna föreslås träda i kraft den 12 maj 2026. De föreslagna ändringarna i plan- och bygglagen och plan- och byggförordningen har trätt i kraft den 13 februari 2026.

Remissammanställning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 9 februari 2026 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret avstyrker en ordning där kommunala offentliga organ i praktiken blir skyldiga att upplåta tillträde till egen fysisk infrastruktur utan möjlighet att prioritera kommunala behov och samhällsviktiga funktioner.

Stadsledningskontoret efterfrågar därför ett genomförande som klargör att kommunen ska kunna avstå från tillträde, eller ställa villkor, när en upplåtelse riskerar att tränga undan kommunala prioriteringar, påverka driftsäkerhet eller få andra oacceptabla konsekvenser. Sådana skäl bör utgöra objektiva grunder för avslag. Vidare bör villkoren säkerställa att upplåtelser sker på långsiktigt hållbara och ekonomiskt rimliga villkor för kommunen.

Stadsledningskontoret instämmer i utredningens bedömning att någon nationell utvidgning av skyldigheten att tillhandahålla minimiinformation enligt GIA inte bör införas. Informationsskyldigheten är redan omfattande och det är oklart hur stort det praktiska behovet blir av ytterligare uppgifter.

Stadsledningskontoret delar också utredningens bedömning av vilka svenska tillstånd som omfattas av GIA och instämmer i att civilrättsliga avtal och vissa anmälningar kan behövas för att möjliggöra utbyggnad.

Stadsledningskontoret tillstyrker inriktningen att Sverige avviker från tyst godkännande och i stället använder andra rättsmedel. Samtidigt poängteras att om tidsfristerna inte kan hållas kan detta medföra skadeståndsansvar, vilket i sin tur leder till ökade kostnader för kommunen.

När det gäller den centrala informationspunkten bedömer stadsledningskontoret att Post- och telestyrelsen är en lämplig ansvarig myndighet. Stadsledningskontoret tillstyrker att endast övergripande uppgifter ska lämnas i den centrala informationspunkten och att mer detaljerad minimiinformation i stället lämnas direkt till den som begär den, för att minska säkerhetsrisker. Stadsledningskontoret avstyrker utredningens förslag om avgiftsfinansiering genom en årlig avgift för anmälda nät enligt lagen om elektronisk kommunikation (LEK) och efterfrågar en finansieringsmodell som inte hämmar utbyggnad eller leder till omotiverade kostnadspåslag.

Avslutningsvis framhåller stadsledningskontoret behovet av tydligare nationell styrning av ledningsinformation, särskilt avseende svarstider, dataformat och informationskvalitet. Stadsledningskontoret lyfter att Post- och telestyrelsens webbtjänst Ledningskollen kan vara en möjlig enhetlig plattform för ledningsinformation och att detta bör beaktas i det fortsatta arbetet.

Nedan redovisas stadsledningskontorets synpunkter på utvalda avsnitt i utredningen. Synpunkterna kan avse ett eller flera avsnitt i betänkandet och har placerats under respektive rubrik enligt en huvudfrågeprincip.

9 Tillträde till befintlig fysisk infrastruktur

Stadsledningskontoret avstyrker att genomförandet och tillämpningen utformas så att kommunala offentliga organ i praktiken blir skyldiga att upplåta tillträde till egen fysisk infrastruktur utan en tydlig möjlighet och utrymme att prioritera kommunala behov och samhällsviktiga funktioner.

Mot den bakgrunden anser stadsledningskontoret att Sverige behöver använda det utrymme som finns enligt GIA för att identifiera kategorier av fysisk infrastruktur där offentliga organ kan underlåta att tillämpa tillträdesskyldigheten.

Stadsledningskontoret anser därför att det i genomförandet behöver tydliggöras att kommunen ska kunna avstå från tillträde, eller ställa krav på villkor, när en ny upplåtelse riskerar att tränga undan kommunala prioriteringar, påverka driftsäkerhet eller medföra oacceptabla konsekvenser för stadens verksamhet. Dessa aspekter behöver kunna beaktas i den praktiska tillämpningen av förordningens regler om tillträde och undantag.

Staden vill också framhålla att villkoren för tillträde behöver säkerställa att kommunen inte hamnar i upplåtelser som är långsiktigt ofördelaktiga ur ett ekonomiskt perspektiv.

10 Öppenhet avseende fysisk infrastruktur

10.2 Nationell utvidgning av skyldigheten om tillhandahållande av minimiinformation

Stadsledningskontoret tillstyrker utredningens bedömning att någon nationell utvidgning av skyldigheten att tillhandahålla minimiinformation enligt artikel 4.1 i GIA inte bör införas. Informationsskyldigheten är redan omfattande och stadsledningskontoret delar utredningens bedömning att ytterligare skyldigheter riskerar att bli oproportionerliga. I Sverige, där utbyggnadsgraden är hög och etablerade arbetssätt för utbyggnad och samförläggning finns, är det särskilt viktigt att undvika krav som skapar parallella processer eller ger begränsad praktisk effekt.

13 Tillståndsförfaranden och ledningsrätter

13.3 Berörda tillstånd

Stadsledningskontoret tillstyrker utredningens bedömning avseende vilka svenska tillstånd som omfattas av GIA. Stadsledningskontoret delar också utredningens bedömning att det, utöver de tillstånd som omfattas av GIA, ibland kan behövas civilrättsliga avtal eller att en åtgärd anmäls enligt vissa regler för att kunna bygga ut nät med mycket hög kapacitet.

14 Avsaknad av ett beslut om tillståndsansökan

14.1 Tyst godkännande

Stadsledningskontoret tillstyrker inriktningen att Sverige avviker från tyst godkännande genom att istället tillämpa andra rättsmedel enligt artikel 8.2 i GIA.

Samtidigt vill stadsledningskontoret understryka att om tidsfristerna inte kan hållas kan detta medföra skadeståndsansvar, vilket ställer krav på tydliga rutiner och tillräckliga resurser hos berörda kommunala myndigheter.

14.3 Rättsmedel och konsekvenser

Stadsledningskontoret delar inte utredningens antagande att ökade kostnader kopplade till nya rättsmedel och eventuellt fler ärenden kan hanteras inom befintliga budgetramar.

Särskilt inom byggnadsnämndernas tillsyn och handläggning kan även en liten volymökning innebära merkostnader eftersom varje ärende måste utredas.

19 Central informationspunkt

Stadsledningskontoret tillstyrker förslaget att inrätta en central informationspunkt och vill samtidigt framhålla att det behövs tydligare nationell styrning av ledningsinformation. Detta gäller särskilt krav på svarstider, dataformat och informationskvalitet, liksom behov av standardisering och ökad automatisering samt uppföljning och tillsyn.

Stadsledningskontoret bedömer att en sådan utveckling kan bidra till minskade skador och färre fördröjningar i samband med bygg- och anläggningsarbeten, samt att arbetet behöver ske med beaktande av informationssäkerhet (bland annat NIS2 och cybersäkerhetslagstiftning).

Stadsledningskontoret vill vidare lyfta att Post- och telestyrelsens webbtjänst Ledningskollen kan vara en möjlig enhetlig plattform för ledningsinformation och att detta bör beaktas i det fortsatta arbetet.

19.2 Myndighet med ansvar för den centrala informationspunkten

Stadsledningskontoret instämmer i att PTS är lämplig myndighet att ansvara för en central informationspunkt enligt GIA.

Stadsledningskontoret delar även bedömningen att det är samhällsekonomiskt ineffektivt med flera parallella informationspunkter och att antalet därför bör begränsas.

19.3 Minimiinformation och säkerhet

Stadsledningskontoret tillstyrker utredningens förslag om kompletterande regler för hur minimiinformation ska begäras och lämnas ut. Stadsledningskontoret delar också utredningens utgångspunkt att rätten till minimiinformation enligt GIA måste fungera i praktiken, men att det samtidigt behöver finnas skydd som tar hänsyn till Sveriges säkerhet.

Stadsledningskontoret ser positivt på att de föreslagna reglerna om begäran av minimiinformation är utformade för att minska risken för att information används till andra och oönskade ändamål än det som GIA avser.

Stadsledningskontoret tillstyrker även förslaget att nätoperatörer och offentliga organ bara ska lämna vissa övergripande uppgifter till den centrala informationspunkten. Mer detaljerad minimiinformation bör istället lämnas direkt till den operatör som begär informationen, när det finns ett konkret behov.

Stadsledningskontoret delar bedömningen att det kan innebära en risk för Sveriges säkerhet om minimiinformation samlas och blir sökbar på ett och samma ställe. Uppgifter som var för sig inte behöver vara känsliga kan bli säkerhetskänsliga när de tillsammans ger en överblick över exempelvis nät, anläggningar och byggnader.

Stadsledningskontoret bedömer därför att det är viktigt att så långt det går minska riskerna med att i den centrala informationspunkten samla stora mängder information om kritisk infrastruktur och om byggnader som offentliga organ äger eller kontrollerar.

19.7 Avgifter

Stadsledningskontoret avstyrker utredningens förslag att finansiera den centrala informationspunkten med en årlig avgift för tillhandahållare av allmänna elektroniska kommunikationsnät som är anmälda enligt lagen om elektronisk kommunikation (LEK).

Stadsledningskontoret anser att finansieringen behöver utformas så att den inte bromsar utbyggnaden eller leder till kostnadspåslag som är svåra att motivera. Utredningen bedömer också att kostnaderna för den centrala informationspunkten kan förväntas bli höga, vilket gör valet av finansieringsmodell särskilt viktigt.

Om avgifter ändå skulle övervägas behöver avgiftsnivåer och fördelningsprinciper vara öppna, rimliga och förutsägbara över tid.

Stockholms stads fibernätsleverantör AB Stokab har i sina synpunkter särskilt lyft risken för höga löpande avgifter och avstyrkt den föreslagna avgiftsfinansieringen.